

Parnaarunneqartussanngorluni eqqartuussaanerup naammassineqarneranut paasissutissat

Information om afsoning af fængselsstraf – grønlandsk

Parnaarunneqartussanngorluni eqqartuussaanerup naammassineqarneranut paasissutissat

Uani quppersakkami atuarsinnaavatit parnaarunneqartussanngorluni eqqartuussaanerup naammassineqarnerani maleruagassat pingaarnerit. Sukumiinerusunik/Annertunerusumik paasisaqarusukkuut sulisunit atorsinnaavatit maleruagassiat inatsisillu. Aamma arlaannut nalornisuussaguit tamatigut sulisut aperiinnarsinnaavatit.

Parnaarussivik imaluunniit isertitsivik?

Parnaarunneqartussanngorluni eqqartuussaagaanni amerlanertigut parnaarussivimmiittussanngortoqartarpoq. Parnaarussaannissannullu piffissaliussaq sivikitsuinnaappat imaluunniit pissutsit allat pisariaqalersissappassuk imaassinnaavoq isertitsiviit ilaanni imaluunniit Københavnip Parnaarussiviini ("Vestre Fængsel"-imi) parnaarunneqartutit. Taakkunaniinnermi maleruagassiat amerlasuutigut parnaarussivinni matoqqasuni maleruagassiat assigaat, takuuk ataani allatat.

Parnaarussivimmi ammasumi imaluunniit matoqqasumi?

Parnaarunneqartussanngorluni pillagaaneq amerlanertigut parnaarussivimmi ammasumi naammassineqartarpoq. Taamaakkaluartoq Kriminalforsorg-ip Pisortaqarfiata aalajangersarsinnaavaa pillagaaneq parnaarussivimmi matoqqasumi naammassineqassasoq, soorlu sivisuumik parnaarussassanngorlutit pillagaasimaguit. Parnaarussivimmi matoqqasumi sulisut amerlanerusarput nakkutilliinerlu annertunerusarluni parnaarussivinni ammasuninngarnit. Parnaarussivimmi matoqqasumi maleruagassat aamma sakkortunerusarput, soorlu aningaasaatit, telefonersinnaaneq, pulaartoqarsinnaaneq aammalu aneertinneqarsinnaaneq eqqarsaatigalugit. Tamakku pillugit ataani allatat takukkit.

Immikkoortut killilikkamik ammasut

Parnaarussivimmut matoqqasumut inissinneqarsinnaaguit imaluunniit nuutsinneqassaguit, ilaatigut imaassinnaavoq tassunga taarsiullugu parnaarussivimmi killilikkamik ammasunngorlugit immikkoortortamut nuutsillutit inissinneqartutit. Parnaarussiviit ammasut amerlanersaanni taamaattunik immikkoortortaqartarpoq. Killilikkamik ammasunngorlugit immikkoortortat pillugit sulisut sukumiinerusumik paasiniaaffigisinnaavatit.

Parnaarussivimmut matoqqasumut nuutsitaaneq

Parnaarussivimmi ammasumi oqinnerusumik periarfissaqartitaanerit atornerlukkukku naatsorsuutigisinnaavat parnaarussivimmut matoqqasumut nuutsitaasinnaanerit. Taamatut pisoqartarpoq soorlu illit parnaarussivik qimakkukku akuersissummik tunineqarsimanak, ikiaroorartunik imaluunniit imigassanik aalakoornartunik parnaarussivimmut anngiortumik eqqussisimaguit imaluunniit tamakkuninnga atornerluiguit, qunusaariguit imaluunniit annersaaguit, imaluunniit allamik inatsisaatsulioruit parnaarussivimmi aammalumi avataani.

Sulisut aperisinnaavatit kingusinnerusukkut parnaarussivimmut ammasumut inisseqqinneqarsinnaaninnut qanoq periariffaartiginertutit.

Pillagaanerup sivisussusilenera

Eqqartuussaanerit naammasseriarpit, imaluunniit parnaarussivimmut inissinneqareeriaruit, pillagaanerpit qanoq siviutiginissaa naatsorsorneqartarpoq. Taamaalisooqarneratigit paasitinneqassaait pillaatisiavit naammassineqarnerani piffissaliussat qanoq ittuunerinik, soorlu pillagaanerit ulloq suna naassanersoq, tassa eqqartuussineq malillugu ulloq suna iperagaasussanngortitaanersutit. Taakkulu saniatigit paasitinneqassaait ulloq suna anguneqariarpit immaqa aneersinnaatitaalersinnaasutit aammalu ulloq suna misiligutigalugu iperagaagallarneqarsinnaalissanersutit.

Pillagaaninnik naatsorsuinerup inenera akuerisinnaasorinngikkukku maleruagassiat malillugit maalaaruteqarsinnaavutit, takuuk uani Maalaarutit pillugit immikkoortoq. Eqqartuussaanerit inerneranik naliliineq isumaqatigisinnaanngikkukku piumasarisinnaavat pillagaanerpit qanoq siviutiginissaanik naatsorsuineq eqqartuussivimmut saqqummiunneqassasoq.

Inussioqatigiinneq

Parnaarussivinniinnerup nalaani amerlanertigit parnaarussaqaatitit suleqatigalugillu sunngiffimmi qanimut inooqatigisussaavatit inussioqatigalugit. Parnaarussiviit amerlanersaanni illit ineeqqanni/inigisanni kisimiissinnaavutit sunngiffinni aamma unnuakkut. Parnaarussiviit ilaanni aamma periarfissiisoqartarpoq pillagaanerup naammassiniarnera parnaarussaqaatit peqatiginngivillugit naammassiniassallugu.

Isertitsivinni kiisalu Københavnimi Parnaarussivinni inussioqatigiissinnaaneq killilersugaanerusarpoq.

Parnaarussanut 18-nit inorlugit ukiulinnut inussioqatigiissinnaanermut maleruagassiat immikkut ittut atuupput. Sulisut aperisinnaavatit pisariaqartissagukku.

Inummut, isumaginninnikkut aammalu inatsisinut tunngasutigut ikiorsiineq

Pillagaanerpit nalaani amerlanerpaatigit immikkoortoqarfimmi inissinneqarfigisimasanni sulisunit ikiorneqarlutillu siunnersorneqarsinnaavutit. Aamma immikkoortoqarfimmi sulisut kiisalu parnaarussivimmi isumaginninnermi siunnersorti (socialrådgiver-i) oqaloqatigisinnaavatit illit ilaqtavillumu inuttut isumaginninnermullu tunngasutigut ajornartorsiutisi pillugit.

Parnaarussivimmut imaluunniit isertitsivimmut anngunneqariaruit ilitersorneqassaait suut illit pisinnaatitaaffigissaneritit, suut pisussaaffigisussaaneritit kiisalu pissutsit allat parnaarussivimmiinninni atugassarititaasut pillugit. Qaammatit 4 qimmorlugit parnaarussaasussanngorlutit eqqartuussaasimaguit inissinneqarfinni sulisut illillu suleqatigiillusi pillagaanerit qanoq naammassiniarneqassanersoq aamma pillagaanerpit kingorna qanoq pisoqarnissaa pilersaarusiussavasi. Taamatut pilersaarusiortoqarsinnaavortaaq parnaarussivimmiittussaataaneq sivikkerugaluarpalluunniit.

Immikkut ittumik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsissaguit parnaarussivimmi/isertitsivimmi palasi, napparsimasunik paarsisoq ("niviarsiaq"), nakorsaq, kigutunut nakorsaq, ilinniartitsisoq aamma qullersat saaffigisinnaavatit. Eqqartuussaaninnut attuumassuteqartunik apeqqutissaqaruit ilinnik illersuisoq saaffigisinnaavat. Sulisut aamma unnersuussinnaavaatsit inatsilerituunut tamanut ammasumik ikiorsiisartunut.

Pigisat aningaasallu

Pegutinik, oqorutinik qaliinillu, allarutinik, sullisinik allanillu atugassinneqassaatit. Aamma periarfissaqarputit annikkikalumik nammineq pigisannik nassagaqarnissannut, soorlu atisat assiutillu.

Pigisat suut nassarsinnaaneritit pillugit assigiinngitsunik maleruagassiaqartarpoq apeqqutaalluni parnaarussivik matoqqasumiissanersutit, ammasumiissanersutit imaluunniit isertitsivimmiissanersutit.

Pisariaqarfiani sulisut aperisinnaavatit pigisatit aningaasallu nassiunneqarsimasut ilinnut tunniunneqarsinnaanersut, imaluunniit qinnuteqarsinnaavutit illit pigisatit aningaasaatitillu parnaarussivimmiit avammut nassiunniarlugit. Allatut pisoqartinnagu parnaarussivik matoqqasumiit aningaasanik nassiussisoqarsinnaanngilaq, taamaallaalli sulinermi akissarsiat nassiunneqarsinnaasarlutik.

Parnaarussaaqqanerpit nalaani pigisatit aserorpata, aserorneqarpata tillinneqarpataluunniit tamatigorluinnangajak parnaarussivik akisussaatinneqarsinnaanngilaq.

Nerisat/imeruersaatit il.il.

Amerlanertigut parnaarussivimmiitillutit nerisassarsiniutissannik tunineqartassaatit namminerlu nerisassarsiniarsinnaasassallutit. Isertitsivinni igariikkanik nerisassinneqartassaatit. Peqqinnissaq pillugu nakorsap peqqusineratigut immikkut akuukkanik nerisassiisoqarsinnaavoq. Naatitaannarnik nerisuuguit imaluunniit upperisat patsisigalugu immikkut sanaanik nerisaqartariaqaruit tamakku tunngavigalugit nerisassiisoqartassaaq. Pisariaqartikkukku inissinneqarfinni sulisut imaluunniit palasi aperisinnaavatit.

Kaffit tupat allallu pisariaqartit parnaarussivinni isertitsivinniluunniit pisiarineqarsinnaasarput. Inissiivik apeqqutaatillugu pisiarineqarsinnaasut assigiinngissinnaasarput.

Sulineq ilinniagaqarnerlu

Pillagaanerit parnaarussivimmi naammassiniarneqarpat pisinnaatitaallutillu pisussaataavutit sulissallutit, ilinniagaqassallutit imaluunniit allamik akuerisamik ingerlataqassallutit, tassungattaq ilaavoq katsorsarneqarneq. Suliguit akissarsiaqartinneqassaatit, nakorsap napparsimanerit patsisigalugu sulisinnaanngitsutut nalunaarpatit napparsimannersiuteqassaatit.

Pillagaanerit isertitsivimmi naammassiniarneqarpat sulisinnaatitaassaatit pisussaaffiginaguli.

Suliassatut ilinniarsinnaasatullu neqeroorutit inissiivimmiit inissiivimmut allanngorarput, aammalu isertitsivinni killilersugaanerullutik. Parnaarussivimmiikkuit amerlanertigut sulliveqarfinni tunisassialioqataasinnaavutit, nunalerinermik orpippassualerinermillu sammisaqarsinnaallutit, aammalu eqqiaanermik kiisalu illutanik aserfallatsaaliinermik suliaqarsinnaallutit imaluunniit inissiiviup eqqaanik saliillutillu piorsaaqataasinnaallutit. Isertitsivimmiikkuit amerlanertigut taamaallaat neqeroorutigineqartarput pisariunngitsunik tunisassialioqataaneq aammalu illutanik aserfallatsaaleeqataaneq.

Ilinniartitaaneq parnaarussiviup atuarfittaani ingerlanneqartarpoq, imalluunniit isertitsivimmiikkaanni avataaneersunit ilinniartitsisunit ingerlanneqartarluni, ilinniartitsissutigineqartullu amerlanerit tassaasarput inersimasunut atuartitsineq nalinginnaasooq imaluunniit immikkut atuartitsineq.

Illit kissaatitit pikkoriffigisatillumi sapinngisaq tamaat isiginiarneqassapput. Periarfigisinnaasatit pillugit sulisut aperisinnaavatit.

Pissutissaqarluarpat immikkut akuerineqarlutit parnaarussiviup avataani sulisinnaatitaassaait ilinniarsinnaatitaallutilluunniit ("frigang"-eqarlutit) imaluunniit aamma suliffiviit parnaarussivimmiit isumagisinnaassallugu. Taamatut frigang-eqarlutit sulininnut akissarsiaqaruit amerlanertigut inissiivimmiititaaninnut akiliisassaait. Tamakku pillugit sulisunit paasitinneqarnerusinnaavutit.

Katsorsarneqarneq

Immikkut pisariaqartitsissaguit katsorsarneqassallutit ilaatigut periarfissinneqarsinnaavutit Kriminalforsorg-ip inissiisarfiutaasa avataanniittumut inissinneqarlutit pillagaanerit naammassiniassallugu. Taamatulli aqqisoqarsinnaanngippat Kriminalforsorg-imit neqeroorutigineqarsinnaapput katsorsaariaatsit assigiinngitsut immaqqa atorsinnaasatit, soorlu imigassamik imaluunniit ikiaroorartunik atornerluisuuguit, imaluunniit pinguttaasimasutut imaluunniit kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut eqqartuussaasimaguit. Kriminalforsorg-imit saqqummersinneqarsimapput quppersakkat immikkut ittut katsorsarneqarsinnaaneq assigisaalu pillugit paasissutissartallit. Pisariaqartissagukku sulisunut paasiniaasinnaavutit.

Sunngiffimmi

Allatut pisoqartinnagu pisinnaatitaavutit ullormut minnerpaamik nal.ak.-ni ataatsimi silamiinnissannut ("silaannarissarneq").

Periarfissaqarputit radiomik tusarnaarnissamut, TV-mik isiginnaarnissamut avisinillu atuarnissamut. Pisariaqartissagukku sulisut aperikkat radiomik TV-millu atorniarsinnaanermut qanoq periarfissinneqarsimanersutit, kiisalu atuagassianik, avisinik assigisaannillu atorsinnaanersutit pisisinnaanersutilluunniit.

Sunngiffimmi neqeroorutit amerlanerusarput parnaarussivinni ammasuniilluni, isertitsivinniikkaannili ikinnerusaqalutik. Parnaarussivinni neqeroorutigineqartarput timersorneq, timigissarneq, nuannarisanik assigiinngitsunik sammisaqarsinnaaneq assigisaallu. Pisariaqartissagukku sulisut aperikkat.

Upperisarsiorneq

Parnaarussivinni isertitsiviillumi ilaanni naalagiarititsisoqartarpoq. Pisinnaatitaavutit upperisarsiorninnut atatillugu palasinnik assigisaanilluunniit oqaloqateqarnissannut. Parnaarussivimmi palasip Ilagiit Qallunaaneersup saniatigut inissiiviit ilaannut aalajangersimasunik attaveqartitsisoqartarpoq ilagiinnit allaneersunik, soorlu muuamaakkormiut imam-iinik kiisalu Ilagiit Katuullineersunik. Parnaarussivimmi palasip imaluunniit sulisut pisariaqartissagukku isumagisinnaavaat avataaneersumik palasimik imaluunniit upperisarsioqatinnik allamik palasitut pisinnaasumik oqaloqateqarnissat.

Upperisat malillugu ulluni aalajangersimasuni attugaqaqqusaassangikkuit, suliffimmiinnissat tamakku najoqqutaralugit aaqqissorneqassaaq.

Napparsimaneq

Parnaarussivik/isertitsivik aalajangersimasumik nakorsaqarpoq. Parnaarunneqareeriaruit nakorsamik imaluunniit napparsimasunik paarsisumik ("niviarsiaq"-mik) oqaloqateqarnissannik neqeroorfigineqassaatit. Isumaqaaruit nakorsartariaqarlutit sulisut tamatuminnga paasitissavatit taakkulu nakorsaq/napparsimasunik paarsisoq attavigissavaat.

Nakorsap nalilertussaavaa katsorsartariaqarnersutit, katsorsarneqarnerillu Kriminalforsorg-ip katsorsaaviini imaluunniit napparsimmavimmi nalinginnarmi ingerlanneqassanersoq.

Kigutileritinneq

Kigutileritinnerit ilaannik suliaritinnissannut pisinnaatitaavutit. Taamatut suliaritinnerit ilaat nammineq akilertussaavatit. Pisariaqartikkukku sulisut aperikkitt.

Pulaartut

Pisinnaatitaavutit sap.ak. ataatsimi sivikkinnerpaamik nal.ak. ataatsimik sivisutigisumik pulaarteqarnissannut, sapinngisarli tamaat sap.ak.-nut nal.ak. marlunnik sivisutigitinniarneqartassalluni. Parnaarussivinniikkaanni amerlanertigut suli akulikinnerusumik sivisunerusumillu pulaarteqartoqarsinnaasarpoq. Pulaartussatit amerlanertigut siumut akuerineqareersimasartussaapput.

Pulaarteqartut amerlanertigut sulisunit nakkutigalugit alakkarterneqarneq ajorput. Pisinnaatitaavutit alakkarterneqarnak illersuisunnit pulaarteqarnissannut, taanna parnaarunneqarninnut patsisaasunut illersuisuuppat, imaluunniit illersussappatit inatsisaatsuliornermut unnerluutigineqaatinnut. Taamatuttaaq pisinnaatitsisoqarpoq inatsisilerituut allat eqqartuussivinniit illersuisussatut toqqarneqarsimasut eqqarsaatigalugit.

Ilinnut pulaarsinnaasunik ilaquataqanngikkuit ikinnguteqanngikkuilluunniit sulisut aperisinnaavatit qanoq periarfissaqartinneqarnersutit ilinnut pulaartartussamik toqqaasoqarnissannut.

Amerlanertigut periarfissaqarputit tusagassiortunit pulaarneqarnissannut, taamaakkaluartorli Kriminalforsorg-i tamatumunnga akuerseqqaartussaavoq.

Telefon-i

Parnaarussivinni ammasuni telefoneqartarpoq aningaasanik nakkartitsivilinnik imaluunniit siumut akilikkanik manguttagaarluni (kort-eqarluni) atorneqarsinnaasunik. Parnaarussivinni matoqqasuni isertitsivinnilu taamaallaat telefonersinnaatitaassaait, immikkut ittumik akuerineqarsimaguit. Telefonernit amerlanertigut nammineq akilertussaavatit. Sulisut oqaluunniakkannut siarngutissavaatsit amerlanertigullu oqaloqatigiinnersi tusarnaassallugu. Parnaarussivinni matoqqasuni aammalu K benhavnimi Parnaarussivinni immikkut aaqqissuisoqarnikuuvoq telefonit manguttagaarluni (kort-eqarluni) atortakkat pillugit. Tamanna pillugu sulisut sukumiinerusumik oqaluttuussinnaassavaatsit.

Parnaarussivinni mobiltelefoneqarsinnaaneq inerteqqutaavoq. Parnaarussivinni matoqqasuni aammalu isertitsivinni mobiltelefonimik eqqussineq pillaatisissutigineqarsinnaavoq. Aamma ikinngutivit ilaqtavilluunniit parnaarussivimmi matoqqasumiittutit imaluunniit isertitsivimmiittutit pulaarlutit mobiltelefonimik eqqussigunik pillaatisissutigisinnaavaat.

Allakkat

Allagarsiatit amerlanertigut atuarneqaqqaassanngillat aatsaalli taamaaliortoqassalluni pisariaqarsorinarsippat eqqortumik iliornissaq isumannaallisaanissarluunniit eqqartassatigalugit, imalluunniit aamma pinerluuteqarninnik misillertitaasoq (eqqugaasoq) illersorniarneqartariaqalissappat. Patsisit tamakkuttaaq tunngavigalugit aamma allakkat tunniunneqaratillu nassiunneqanngitsoorsinnaapput.

Allagarsiassatit amerlanertigut illit najuutsillutit isigitillutillu ammarneqassapput puuatalu imai misissorneqassallutik. Parnaarussivinni matoqqasunit isertitsivinniillu allakkat nassiunniakkatit ingerlateqqinnginneranni misissoqqaarneqartarput. Parnaarussivinni ammasunit allakkat nassiunniakkatit ingerlateqqinneqartarput amerlanertigut misissoqqaarnagit.

Sulisut ammartersinnaangilaat ilinnut allakkat ukuninnga pisorta qarfinneersut, soorluttaaq illit taakkununga allakkatit misissoqqaarneqartussaannngitsut: Inatsiseqartitsinermit ministeri, Kriminalforsorg-imi direkt ri, eqqartuussiviit, Eqqartuussivik Immikkut Maalaartarfik, Procesbevillingsn vn-i (Eqqartuunneqaatip Eqqartuussivimmi Qaffasinnerusumi nalileqqinneqarsinnaaneranut Akuersisartut), unnerluussisut, politit, Folketingip Ombudsmand-ia, Folketingimi ilaasortat, pisorta qarfiit allat, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussivik, Inunnik Anniartitsinerit Pillugit Europami Ataatsimiititaliaq, FN-ip (Naalagaaffiit Peqatigiit) Inuit Pisinnaatitaaffi Pillugit Ataatsimiititaliaa, FN-ip Inunnik Anniartitsinerit pillugit Ataatsimiititaliaa, unnerluutigineqarninni imaluunniit suliami ingerlasumi illersortit, taakkununga ilaallutik tigummineqarallartussanngortitaanerniit misiligutaasumik iperagaasinnaanernut suliaq. Taamatut aalajangiineq aamma atuuppoq allakkuit imaluunniit allagarsiguit inatsisilerituunit illersuisuusussatut pisortanit toqqarneqarsimasunit.

Allakkalli taamaattut qinnguarterlugit misissorneqarsinnaapput, anngiortumik eqqussiniartoqarsinnaanera pinngitsaaliorniarlugu.

Allanneq eqarigukku sulisunut tamanna oqaatigisariaqarpat, taamaalioruimmi ikiorsinnaavaatsit soorlu b ndimut immiussivimmik pissarsissullutit imaluunniit telefonersinnaanerit annertusitillugu.

Qinersinerit assingilu

Pisinnaatitaavutit folketingimut kommuninut il. il. allakkatigut qinersinissamut. Aammattaaq pisinnaatitaavutit politikikkut ingerlatsinerni allani inatsisaatsuliorfiunngitsuni ingerlatseqataanissannut.

Oqaaseqartartut il.il.

Missiivimmi atugarisat nalinginnaasut pillugit parnaarussat aalajangeeqataanissaminnut pisinnaatitaapput. Tamanna pisinnaavoq parnaarussat oqaaseqartatussatut toqqagaat aqqutigalugit.

Aneersinnaatitaaneq

Parnaarussivinni ammasuni inissinneqarsimasut amerlanersaat sap.ak. pingasut allortarlugit pingajuata naanerani parnaarussivimmit aneersinnaatitaasarput ("orlov"/"sulinnigiffeqarneq"). Parnaarussaannernit ullut 30 qaangiutereeriarpata aatsaat aneersinnaatitaanerit atuutilersinnaavoq, ilaanneeriarlunili suli sivisunerungaatsiarneroqisumik parnaarussaasimaqqaartariaqarluni.

Amma periarfissiisoqartarpoq aneersinnaatitaanermik parnaarussivinnit matoqqasunit, tamannali parnaarussivinnut ammasunut naleqqiullugu taama pilertortigisumik pineq ajornaqaaq. Pisariaqartissagukku sulisut aperikkat.

Aneersinnaatitaanerit atonerlukkukku, soorlu uteqqinngitsooruit, ikiaroorartunik imaluunniit imigassanik anngiortumik eqqusseriaruit, imaluunniit aneernerpit nalaani nutaamik pinerluttulioruit, ilinnut aneersinnaatitaanermut akuersissut arsaarinnissutigineqarsinnaavoq. Akuersissut aamma arsaarinnissutigineqarsinnaavoq soorlu parnaarussiviup iluani ikiaroorartunik atonerluillutillu, peqarlutillu tuniniaasaruit. Parnaarussivik ammasumiillutit taamaalioruit ilimagisinnaavattaaq parnaarussivik matoqqasumut nuutsitaanissat.

Parnaarussatut periarfissaqarputit aalajangersimasunik pisassaqaqfinni aneersinnaanermut, soorlu qanigisavit ilaat perululluni napparsimalerpat imaluunniit toqppat. Aneersinnaanermut akuersissummik taamaattumik piniarnerit tamarmik aalangersimasumik aamma akuerineqarsinnaasumik tunngaveqartariaqarput akuersisoqarsinnaallunilu aatsaat atonerlunneqannginnissaanut qularutissaqanngikkaangat. Annersinnaatitaaneq ilaatigut paarsisuliilluni pisarpoq.

Misiligummik iperagaaneq

Parnaarussat amerlanertigut misiligummik iperagaasarput eqqartuussissummi piffissaliutaasup 2/3-a naammassineqaraangat. Taannali amerlanertigut aatsaat atuutilersarpoq parnaarussaaneq sivikinnerpaamik qaammatinik 3-nik sivisussusilerneqarsimagaangat.

Ilaanni misiligummik iperagaasinnaavutit eqqartuunneqaravit sivisussuliissutip affaata 2/3-atalu akornanniittoq naammassigaangakku. Taama aalajangiisoqarsinnaasarpoq soorlu parnaarussaannerpit nalaani pimoorullugu tamaviaaruteqarsimaguit nutaamik pinerluttuliornissat ingalasimaniarniarlugu, assersuutigalugu ikiaroorartutortarnerit

imaluunnit imigassamik atonerluisuunerit katsorsarneqaatigigukku. Pisariaqartissagukku tamakku pillugit sulisut aperikkit.

Inuuneq naallugu parnaarunneqartussanngorlugit eqqartuunneqartut misiligummik iperagaanissaminnut periarfissaqalersinnaapput ukiut 12 parnaarussaasimareeraangamik.

Parnaarussiviup imaluunniit Inatsiseqartitsinermut ministeriaqarfiup (Kriminalforsorg-ip Pisorta qarfia) aalajangiiffigisarpaa misiligutigalugu iperagaasinnaanersutit. Isumaqarunik misiligummik iperagaanissat unnersuutigineqarsinnaanngitsoq aarlerigigamikku nutaamik pinerluuteqarnissat, misiligummik iperagaanissat itigartitsissutigisinnaavaat.

Misiligummik iperagaasoqaraangat misiliinerup qanoq sivisussusilernissaa aalajangerneqartarpoq. Misiligummik iperagaanerpit atuunnerani nutaamik pinerluuteqaruit parnaarussassanngortitaanerpit sinnera amerlanertigut pillaatiasiavit nutaap qaavanut tapiliunneqassaaq.

Ilaatigut misiligutaasumik iperagaasinnaavutit Kriminalforsorg-ip nakkutigineqarnissannut piunasaqaatai aatsaat malinneqarsinnaagaangata. Aamma ilaatigut immikkut ittunik piunasaqaateqartoqarsinnaavoq soorlu imigassamik atonerluinininnik katsorsarneqarnissannik Piunasaqaatit taamaattut unioqutikkukkit Kriminalforsorg-imit aalajangiunneqarsinnaavoq parnaarussivimmut utertinneqassasutit (iserteqqinneqassasutit).

Maleruagassiat, iliusereqqusat inerteqqutillu

Pisinnaatitaavutit takussallugit Kriminalforsorgip Maleruagassiaani aammalu Europami Parnaarussiviit Maleruagassiaanni qanoq allassimasoqartoq, kiisalu aamma parnaarussivimmi isertitsivimmilu qanoq ittunik immikkut maleruagassiaqartoqarnersoq

Imigassat ikiaroomartullu inerteqqutaapput. Taamaapputtaaq nakorsaatit nakorsamit tunniunneqarsimangitsut.

Parnaarussivimmit/isertitsivimmit qimaagaanni pillaatissutaasarpoq.

Tamakku saniatigut maleruagassiat atuutut sulisullu unnersuussutaat naalanniartassavatit.

Naalannigitsuliortunut pillaatit il.il.

Maleruagassiat unioqutikkukkit naalannigitsuliortutut pillaatissaatit, soorlu mianersoqqusummik tunineqarlutit, akiliisitaallutit imaluunniit pillaatitut ineeqqamiittussanngorlutit (mattussaallutit). Taama pillaaasoqarnissaanik aalajangiisoqartinnagu oqaaseqarnissannut pisinnaatitaavutit soorluttaaq pisinnaatitaasutit aalajangiinerup sunik tungavilersorneqarsimaneranik tusartinneqarnissannut. Pisut ilaanni aamma inussioqatigiinnernut ilaasinnaatitaajunnaarsinnaavutit ("inussioqatigiinnermit mattussaaneq"). Takuuk Maalaarutit.

Misissugaaneq

Parnaarussivimmut/Isertitsivimmut isertinneqarninni misissorneqarsinnaavutit (ujarlerfigineqarsinnaavutit). Ima paasisariaqarpoq sulisut misissussagaat nassataqarnersutit

parnaarussivimmi/isertitsivimmi pigineqaqqusaanngitsunik. Pisariaqarfiani tamataajarneqarsinnaavutit – aamma taamaaliorfigineqarnerit upperisannut akerliugaluarpalluunniit. Taama misissuisoqartarpoq inuttut sooqatinnit (arnat aarnanit – angutit angutinit).

Parnaarussivimmiinnerpit nalaani aamma misissuiffigineqarsinnaavutit, soorlu pulaarteqaleruit pulaarteqareeraangavillu. Upalungaarsimaniarneq pillugu aamma illit inigisat misissuiffigineqarsinnaavoq.

Aamma peqquneqarsinnaavutit quunnik misissugassamik tunniusseqqullutit, ikiaroonartutorsimanersutit mississorniarlugu.

Pissaanermik atuineq il.il.

Pisut ilaanni sulisut pisinnaatitaapput pissaanerminnik atuinissaminnut tassanilu upalungaarsaatit atorsinnaallugit. Sulisut ilaatigut atorsinnaavaat paagutseriaatsit assigiinngitsut imaluunniit parnaarsartunik paffequtsiusiillutik.

Pissaanermik atuinerit qanoq ikkaluartulluunniit tamarmik sukumiisumik nakkutigisaapput, atuiniaraannilu taamaaliulinnginnermi piumasaqaatit aalajangersimalluinnartut naammassineqarsimasariaqarput. Pissaanermik atuineq tamatigut sakkukinnerpaaq atorniartariaqarpoq angorusutaq piniarlugu. Takuuk Maalaarutit.

Tunngavissaqanngitsumik pineqarsimanermut taarsiiffigisaaneq

Taarsiiffigineqarnissannut pisinnaatitaavutit, tunngavissaqanngitsumik parnaarussassanngortitaanerpit killinga qimmorlugu parnaarussaasimaguit, tunngavissaqanngitsumik inissinneqarsimaguit inimut killisiuisarfimmut, pillaatitut ineeqqamut imaluunniit inimut isumannaallisakkamut imaluunniit tunngavissaqanngitsumik inussioqatigiisiinnaatitaanermit mattussaasimaguit. Allatut tunngavissaqanngitsumik pineqarsimaguit ilaatigut, tassa piumasaqaatit aalajangersimasut naammassineqarsinnaappata, taarsiiffigineqarsinnaavutit.

Maalaarutit

Tamatigut pisinnaatitaavutit oqaaseqarlutit saqqummiussinissannut illit pillutit suliaq ingerlanneqalersinnagu. Itigartitsinerit aalajangiinerillu ilinnik tapersiinngitsut allatut pisoqartinnagu tunngavilersorneqartussaapput. Pisinnaatitaaffigaat aalajangiineq allaganngorlugu pissallugu. Aamma pisinnaatitaavutit, allattugaatinik qimerluuisinnaanermut aalajangersakkat nalinginnaasut malillugit, ilit pillutit allattugaatit assilinerinik pinissannut oqaaseqarfigisinnaallugillu aalajangiisoqannginnerani. Qanoq maalaaruteqarsinnaanerit pillugu ilitersorneqassaait.

Pillagaanerup naammassiniarnerani inissiivimmut sorlermut inissiisoqarnissaanut tunngasut immikkut malittarisassaarput, taamatuttaaq ipput inussioqatigiissinnaanermat mattunneqarnissamik aalajangiinerit kiisalu Kriminalforsorg-ip inissiisarfiutaannit allamut nuutitsisarnerit. Taamatut suliat pappialartaanik qimerluuisinnaaneq pisussaaffiginngilat, soorluttaaq taamaaliortoqarnissaanik aalajangiinnermut tunngavilersuutinik tusartinneqarnissaq killeqartoq.

Sulisut aalajangersagaat pillugit Parnaarussiviup/isertitsiviup aqutsisuinut imaluunniit Kriminalforsorg-ip Pisortaqarfianut (Direktoratet for Kriminalforsorgen) maalaaruteqarsinnaavutit.

Kriminalforsorg-ip Pisortaqarfianut maalaaruteqassaguit aalajangiinerup ilinnut tusartinneqarneraniit qaammatit 2 qaangiutsinnagit maalaaruteqassaait.

Maalaarutit pisortaqarfimmit aalajangiiffigineqareerpat suliat ilaanni periarfissaqarputit piumasarissallugu aalajangiineq eqqartuussivimmut nalilersinneqassasoq. Taamatut suliakkiussissutigineqarsinnaasut makkuupput:

- pillagaanerop sivisussusissaanik naatsorsuineq,
- allakkat tunniunneqannginnissaanik aalajangiinerit ilaat,
- naalanngisarnermut pillaatitullut 7 qaangerlugit pillakkanut ineeqqamiitaanissamik aalajangiinerit,
- pigisanik aningaasaatinilluunniit arsaarinniisoqarnissaanik aalajangiinerit ilaat,
- akissarsiaavit ilaasa akiliutigisassatut ilanngaatigineqarnissaanik aalajangiinerit ilaat,
- parnaarussaalluni pillaatisiap sivisussusilikkap 2/3-a naammassereerlugu imalluunniit inunerup sinnera parnaarussaasussanngortitaanermi ukiut 14 parnaarussaareersimalluni misiligummik iperagaanissamik qinnuteqaatip ititagtitsissutigineqarnera,
- parnaarunneqaqqinnissamut aalajangiinerit ilaat
- pillagaanerop naammassiniarnerani tunngavissaqanngitsumik pineqarsimanermut taarsiiffigeqqulluni piumasaqaammut itigtitsisoqarnissaanik aalajangiinerit ilaat.

Suliat ilinnut tunngasup aalajangersimasup aalajangiiffigineqarnerani ilitsersorneqassaait aalajangiineq eqqartuussivimmut misissugassanngortissinnaanerit. Aalajangiineq eqqartuussivimmut apuunneqassasoq piumasariniarukku tamanna qinnuteqaatigissavat aalajangiinerup ilinnut tusartinneqarneraniit sap.ak. 4 qaangiutsinnagit.

Suliani allani aalajangiinerit Folketingip Ombudsmand-ianut misissorneqaqqusinnaavutit. Ombudsmand-ip nammineerluni aalajangiinerit allanngortissinnaanngilai kisianni qinnutigisinnaavaa Kriminalforsorg-ip Pisortaqarfiata suliaq qimerlooqqissagaa. Ombudsmand-ip unnersuussutai amerlanertigut malinneqarajupput.

Inunnik nalunaarsuinerup inatsit

Kriminalforsorg-ip inissiisarfisa ilaanni parnaarunneqarsimaguit, paasissutissat ilinnut tunngasut qarasaasiat atorlugit katersorneqarlutillu suliarineqassapput.

Inunnik nalunaarsuinerup inatsit malillugu pisinnaatitaaffitit makku atorsinnaavutit:

- pisinnaatitaavutit paasissutissanik edb-kut suliarisassanngorlugit katersineq pillugu paasitinneqarnissamut
- pisinnaatitaavutit qinnutigissallugu paasissutissat suliarineqartut sunnerinik paasisinneqarnissannik
- Pisinnaatitaavutit piumasarissallugu paasissutissat iluarsineqassasut imaluunniit piiarneqassasut mattunneqassasulluunniit, taakku kukkusuuppata,

paasinerluutaasinnaappata imaluunniit assigisaanik inatsit unioqqutillugu edb-kut suliarineqarsimappata.

Immikkut nunat allamiunut

Maleruagassiat

Pillaatisiap naammassiniarnerani maleruagassiat pingaernerit tuluttoortut pigineqarput. Taakku sulisunit atorsinnaavatit.

Oqaatsinik ajornartorsiutit

Amerlanertigut sulisut tuluttut imaluunniit tyskisut oqaloqatigisinnaassavaatsit. Oqaatsilli taakku saperukkit sulisut ilaasa imaluunniit parnaarussaqaativit ilaasa immaqa nutserussinnaassavaatsit.

Sulisut pisariaqarfiani ajornanngippallu avataaneersunik nutserisunik aggersaasinnaapput.

Oqaaseqartartoq

Inssiiviit ilaanni immikkut toqqakkamik nunat allamiut oqaaseqartartoqartarput.

Aallartitaqarfiit il.il.

Illit nunagisavit aallartitaqarfianut sinniisoqarfianulluunniit attaveqarnissannut periarfissaqarputit. Pisariaqartissagukku sulisut aperikkit.

Qinersinerit il.il.

Pinerit ilaanni kommunenut il.il. qinarseqataasinnaavutit. Pisariaqartissagukku sulisut aperikkit.

Nunagisamut nuutsinneqarneq

Pinerit ilaanni periarfissiisoqartarpoq pillaatisiat illit nunagisanni naammassiniarneqarsinnaasoq. Pisariaqartissagukku sulisut aperikkit.

Nunamit anisitaaneq

Eqqartuussivimmit aalajngerneqarsimappat iperagaallutillu nunamit anisitaassasutit, amerlanertigut parnaarussaannerit naammassiniassavat parnaarussivimmi matoqqasumi.

Nunamit anisitaassaguit misiligummik iperagaasinnaavutit pisarnermit siusinnerusukkut. Inuunerpit sinnera iseqqissinnaatitaanak nunamit anisitaasussaaguit iperagaasinnaavutit parnaarussaannissannut sivisussusiliussap affaa naammassereeriarukku, imaluunniit nunamut iseqqiqusaannginnerit sivisussusilerneqarsimappat parnaarussaannissannut sivisussusiliussap 7/12-a naammasseriarukku iperagaasinnaavutit. Naak misiligutaasumik iperagaajumanngikkaluartutit, soorlu nunamit anisitaanissannik eqqartuussiviup aalajangiinera allannngortinniarlugu sulissuteqarnerit pissutigalugu, pillaatisiavit

sivisussusiliussaata 2/3-a naammassereeriarukku misiligummik iperagaasussaavutit. Politit aalajangertussaavaat qanoq nunamit anisinneqassanersutit, amerlanertigullumi iperagaasutillu nunamit anisinneqarnissat isumagisarpaat. Pisariaqarfiani anisitaanissannut tunngasunik nalorniffeqaruit sulisut imaluunniit inatsisileritooq illersuisut aperisinnaavatit.

Ilaquttanut annerusumik

Parnaarussamik pulaagaqarniaruit amerlanertigut inissiivimmut pulaarsinnaanermut akuersissummik siumut qinnuteqassaait. Inissiivimmiit erseqqinnerusumik ilitsersuutigineqassapput pulaarnermi maleruagassiat suunersut, tassunga ilaatillugit pulaarfissamik inniminniineq, suut pulaarninni nassarsinnaaneritit, aammalu piumasarineqarsinnaavoq nassatatit qaavatigullu atisatit misissorteqqaassagitit.

Maleruagassiaqarpoq qanoq annertutigisumik parnaarussat namminneq pigisaminnik aningaasaatiminnillu inissiivimmiititaqarsinnaanerannut. Inissiivimmi sukumiinerusumik ilitsersorneqarsinnaavutit, parnaarussaq tunissuteqarfiginiarukku aningaasanilluunniit tuniniarukku.

Allakkat parnaarussamut nassiutatit amerlanertigut sulisunit atuarneqarneq ajorput, kisiannili amerlanertigut parnaarussaq isigitillugu ammarneqartarlutik anngiortumik eqqussiniartarnerit ingalassimaniarlugit. Pinerilli ilaanni parnaarussamut allakkatit atuarneqaaqqaarsinnaapput. Aamma taamatut allakkat ilaat (tigummineqaannarlutik) tunniukkumaneqanngissinnaapput. Amerlanertigut allakkat tamakku nassiussisumut utertinneqassapput, tamatigulli kingusinnerpaamik sap.ak. 4 qaangiuttullu nassiussisut paasitinneqassapput allagaat tigummineqaannarsimasut.

Parnaarussat aneersinnaatitaanerannut aammalu telefonersinnaatitaanerannut periarfissaliussat pillugit qulaaniittut takukkit.

Parnaarussivinni matoqqasuni isersitsivinnilu pulaaruit mobiltelefoneqarlutit taamaaliornerit pilaatisissutigisinnaavat.

Nipangiussisussaataaneq

Parnaarussivinni, isertitsivinni aammalu Kriminalforsorg i Frihed-imi (Kriminalforsorgip parnaarussiviup avataani nakkutilliiviani) sulisut tamarmik nipangiussisussaataapput.

Parnaarussat pillugit paasissutissat ilaqutaannut allanulluunniit avataaneersunut ingerlateqqeqqusaanngillat. Parnaarussap nammineerluni ilaquttani, soorlu inuttut atukkani pillugit oqaluttuussinnavai, sulisut taamaaliorinnaatillugit akuersereersimangikkuni.

Telefonikkut siunnersuineq

Apeqqutissaqaruit Kriminalforsorg-imi inunnik isumaginninnermik siunnersorti (socialrådgiver) oqaloqatigisinnaavat aammalu malittarisassat pisinnaatitaaffiillu pillugit paasissutissanik pissarsisinnaallutit Kriminalforsorg-ip kinaanermik taasinani telefonikkut siunnersuisarfeqarfia attavigalugu, normua: tlf. 70 26 04 06.

Siunnersuisarfik ammasarpoq ulluinnarni nal.: 9.00–15.00 aamma 19.00–22.00.
Sap.ak. naanerani siunnersuisarfik ammasarpoq nal.: 12.00–18.00.